

FM: Spēcīga Latvijas ekonomikas izaugsme turpinās arī otrajā ceturksnī

Publicēts: 31.01.2018.

Pēc pirmajā ceturksnī fiksētā spēcīgā kāpuma Latvijas ekonomikas izaugsme otrajā ceturksnī kļuvusi vēl nedaudz straujāka, gada griezumā sasniedzot 4,1%, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati par iekšzemes kopprodukta (IKP) ātro novērtējumu. Salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni IKP pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem palielinājies par 1,3%.

Lai gan detalizēti dati par IKP pieaugumu pa nozarēm un izlietojumu būs pieejami pēc mēneša, jau šobrīd skaidrs un arī iepriekš publiskotie mēnešu dati liecināja, ka ekonomikas izaugsme otrajā ceturksnī būs saglabājusies strauja, un to pamatā noteikuši līdzīgi faktori kā divos iepriekšējos ceturkšņos – spēcīgi augošais pieprasījums ārējos tirgos, kas veicina Latvijas apstrādes rūpniecības kāpumu, un investīciju aktivitātes atjaunošanās, palielinoties ES fondu līdzekļu plūsmām.

Pasaules un ES ekonomikas izaugsmes prognozes jau kopš gada sākuma pastāvīgi tiek koriģētas uz augšu, spēcīga ekonomikas izaugsme šogad ir gan Lietuvā un Igaunijā, gan citās lielākajās Latvijas ārējās tirdzniecības partnervalstīs, tostarp Zviedrijā un Vācijā, un uzlabojas arī ekonomiskā situācija Krievijā. Tas viss ir ļāvis palielināt Latvijas preču un pakalpojumu eksportu, un preču eksporta vērtība faktiskajās cenās aprīlī un maijā bijusi par 5,1% lielāka nekā pirms gada, kamēr pakalpojumu eksports šajos divos mēnešos audzis par 9,5%.

No nozaru puses tas atspoguļojas izcilajos apstrādes rūpniecības pieauguma datos, kas parāda, ka nozares izlaides apjomi aprīlī - maijā bijuši gandrīz par 8% lielāki nekā pirms gada. Savukārt pakalpojumos, līdzīgi kā pirmajā ceturksnī, palielinājusies tranzīta kravu apkalpošana, tomēr šajā nozarē pieauguma tempi, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, jau ir būtiski zemāki nekā gada sākumā, un arī nākamajos mēnešos tikpat lielu kravu tranzīta pieaugumu vairs nebūtu pamata sagaidīt.

Līdzīgi kā iepriekšējā ceturksnī, arī otrajā ceturksnī ir vērojams ievērojams investīciju aktivitātes pieaugums. Lai gan izvērstie dati par investīcijām vēl nav pieejami, par investīciju kāpumu liecina gan straujāka ES fondu jaunā plānošanas perioda līdzekļu izmantošana, kas vairāk nekā divas reizes pārsniegusi pagājušā gada līmeni, gan investīciju izdevumu pieaugums valsts budžetā, kas otrajā ceturksnī pārsniedzis 50%, gan kopējais būvniecības nozares kāpums par 14%.

Tajā pašā laikā saglabājas ļoti labi priekšnosacījumi arī privātā patēriņa pieaugumam – bezdarba līmenis šogad samazinās straujāk nekā divus iepriekšējos gadus, un vienlaikus spēcīgāks ir kļuvis arī iedzīvotāju ienākumu kāpums, mēneša vidējai bruto darba samaksai pirmajā ceturksnī palielinoties par 7,2%. Aplēses par darba ņēmējiem izmaksātajām algām VID datubāzē liecina, ka spēcīgs algu pieaugums ir saglabājies arī otrajā ceturksnī. Vienlaikus patēriņu gan nedaudz var mazināt augošās cenas, taču mēnešu dati par inflācijas līmeni rāda, ka cenu kāpums pēdējos mēnešos ir kļuvis lēnāks, un gada otrajā pusē sagaidāma tā tālāka mazināšanās.

Arī prognozes par Latvijas ekonomikas izaugsmi turpmākajos ceturkšņos ir pozitīvas, trešajā ceturksnī tā pat varētu kļūt vēl nedaudz straujāka. Pēdējie dati par uzņēmēju un patērētāju noskaņojumu Eiropas Savienībā rāda, ka Latvijas lielākajā eksporta tirgū ekonomikas sentimenta indekss (ESI) jūlijā ir sasniedzis jaunu augstāko līmeni kopš 2007.gada vasaras. Pirms nedēļas Starptautiskais Valūtas fonds kārtējo reizi paaugstināja eirozonas ekonomikas izaugsmes prognozes, 2017. un 2018.gadam tās paaugstinot attiecīgi par 0,2 un 0,1 procentpunktu. Līdz ar to var sagaidīt, ka 2017.gadā kopā Latvijas ekonomikas izaugsme būs būtiski straujāka nekā dažos pēdējos gados, tomēr jāņem vērā, ka nākamajos gados ārējie stimuli šāda strauja izaugsmes tempa saglabāšanai būs jau būtiski mazāki, tāpēc arvien lielāka loma būs produktivitātes un konkurētspējas kāpumam, kuras stimulēšana arī ir viens no tikko kā pieņemtās, Finanšu ministrijas izstrādātās nodokļu politikas reformas mērķiem.